IGEN és NEM

Az ő „szabadságuk"

Az amerikai rádió estéről-estére azt szeretné bebizonyítani, hogy náluk szabadság van, sőt *csak náluk* van szabadság. A valódi helyzet ezzel szemben az, hogy Amerika jelenlegi urai a *formális* szabadságokat is leplezetlenül megszüntetik. Az Egyesült Államok legfőbb bírósága húsvét hétfőn elvi jelentőségű döntést hozott: Kimondta, hogy az úgynevezett Amerika-ellenes Tevékenységet Vizsgáló Bizottság kérdéseire a választ a gyanusítottaknak minden körülmények között meg kell adniok. Ha a válaszolást megtagadják: «*nemzetgyalázásért*» börtönbüntetés vár rájuk.

A legfőbb bíróság ezt az ítéletet a híres hollywoodi pörrel kapcsolatban mondta ki. Emlékezetes, hogy két évvel ezelőtt az Amerika-ellenes bizottság perbe fogott Hollywoodban mindenkit, aki nem állt be az amerikai imperializmus akkor kezdődő «kulturális» hadjáratába. Hollywood legjobb koponyái kerültek ennek a szennyes vizsgálóbizottságnak a padjára. Közöttük van Albert Maltz, Amerika egyik legismertebb novellaírója. Edward Dmytryk és Adrian Scott, a *Crossfire* (Kereszttűz) című híres film írója. Ez azért nem tetszett az Amerika-ellenes vizsgálóbizottságnak, mert a film az Amerikában egyre jobban elhatalmasodó antiszemitizmust állította pellengérre. A «vádlottak» között van Alvah Bessie, akinek az USA-inkvizitorok szemében kettős a bűne: Először *Objective Burma* címmel készített egy olyan háborús filmet, amely nem az imperialisták szájaíze szerint való. Másodszor pedig tagja volt a spanyol nemzetközi brigádnak. Dalton Trumbo «*30 másodperc Tokio felett*» címmel olyan filmet készített, amely az esztelen és embertelen tömegbombázás ellen foglalt állást.

A rosszhírű bizottság 1947-ben ilyen kérdéseket adott fel nekik:

«Kommunista ön?» «Tagja ön a színpadi írók egyesületének?» A hollywoodi rendezők, írók megtagadták erre és a többi kérdésekre a választ, és ezért az Amerika-ellenes Tevékenységet Vizsgáló Bizottság bíróság elé állította őket «az amerikai kongresszus semmibevétele» és nemzetgyalázás címén. A tíz közül kettő, Dalton Trumbo és John Allard Lawson fellebbeztek, fokról-fokra, instanciáról-instanciára vitték a perüket, végül a legfelsőbb bíróság döntött: bűnösek nemzetgyalázásban.

«Nemzetgyalázás»: nagyon ismerős nekünk ez a kifejezés. Emlékszünk arra, hogy a mi fasisztáink, a Horthy-rendszer is nemzetgyalázás címén indított pert azok ellen és zárta börtönbe azokat, akik megmondták az igazat a magyarországi állapotokról. A legfelsőbb törvényszéknek ez a döntése legalizálja az Amerika-ellenes Tevékenységet Vizsgáló Bizottságot és az amerikai politika és törvénykezés hivatalos és megfellebbezhetetlen szervévé teszi. Igen, *megfellebbezhetetlenné*. Mert ma Amrikában a szabad és haladó gondolkozású ember hármas választás előtt áll: Ha a Bizottság elé kerül (már pedig biztos, hogy oda kerül), a keresztkérdések özönével, az indiszkrét, sőt arcátlan kérdések tömegével árasztják el politikai nézeteire, sőt magánéletére vonatkozólag is. Ha visszautasítja a válaszadást, akkor nemzetgyalázásért börtönbe kerül. Ha tagadja, hogy valamelyik kommunistának minősített értelmiségi szervezet tagja, akkor hamis esküért börtönzik be, mert mindig készen áll a Bizottság előtt egy-két hamis tanú, akik megesküsznek akár az édesanyjukra is, hogy a vádlott kommunista. Ha pedig beismeri, hogy kommunista, akkor elveszti az állását, meghurcolják az újságok, és «államellenes összeesküvés» címén állítják bíróság elé, majd az Amerikai Kommunista Párt 11 elítélt vezetőjének precendensére hivatkozva, megint csak börtönbe küldik.

Ez a hármas nyomasztó alternativa nemcsak afféle elképzelés. Ugyanazon a napon, amikor *Washingtonban* a legfelsőbb bíróság kimondta ezt az elvi jelentőségű döntést, *San-Franciscóban* egy másik bíróság ötévi fegyházra ítélte Harry *Bridgest*, az amerikai dokkmunkások szakszervezetének vezetőjét. Bridges ellen a vád: «hamis eskü» és «összeesküvés». Hamis eskü azért, mert 1945-ben egy kérdőívbe azt írta be, hogy nem tagja a Kommunista Pártnak és összeesküvés azért, mert a bíróság bebizonyítottnak vette, hogy mégis tagja a Kommunista Pártnak. A «bizonyítékot» egy közismert rendőrspicli szolgáltatta, ugyanaz a fráter, aki már több ügyben szerepelt, mint hamistanú. Nyilván ez is a foglalkozása: *az Egyesült Államok hivatásos hamistanúja.*

Hogy az amerikai szabadságjogokról képünk teljes legyen, tegyük hozzá, hogy nemcsak Bridgest ítélték el, hanem *két védőügyvédjét is!* A vád ellenük is: összeesküvés az állam rendje ellen. A két ügyvéd nem tett egyebet, mint a bíróság előtt hivatalból és hivatásból védelmezte védencét.

Mondanom sem kell, hogy az Amerika hangja, amely egyébként az Amerika-ellenes Tevékenységet Vizsgáló Bizottság buzgó szószólója, egy árva hangot *(amerikai hangot)* sem közölt sem az amerikai inkvizíció törvényesítéséről, sem Bridges elítéléséről, mégkevésbbé arról a botrányról, ami a védőügyvédekkel történt. Ez az ő szabadságuk. Ez az ő tárgyilagosságuk.

Medvey Gábor

Tíz nappal a határidő előtt beemelték a Sztálin-híd pesti főtartóját

A Margit-sziget északi csúcsa felől kopácsolás, motorzúgás, szünetnélküli zaja hallatszik. Épül a Sztálin-híd pesti szakasza és ebben a nagy munkában szinte ünnepi állomásnak számított csütörtök délelőttje, mert ekkor emelték be az Ady Endre-úszódarú horogjai a pesti pillér acélfőtartóit.

«Éljen a 6. szabad május 1.» — hirdeti messze látható, óriás fehér betűkkel a vörösre mázolt hidalkatrész, egyben jelzi, hogy a hídépítő munkások a május 1-re előirányzott munkát ünnepi felajánlásként már 10 nappal előbb, április 20-ára teljesítették.

Óbudát már kész híd köti össze a Margit-sziget felső csúcsával, úgy hogy bármikor meg lehetne nyitni a forgalmat. Az óbudai hajógyári szigetig teljes szélességben építették meg a hidat, hasonlóképpen a pesti hídfőnél is 27.60 méter szélességben teljesen kész a híd első szakasza.

A budai hídrész zöldesszürke acéltömegéből élénken emelkedik ki az újonnan felszerelt s még vörösre festett korlátok színe. 928 méter hosszú lesz a két part között az új híd, a hídfők feletti résszel együtt azonban, a Flórián-tértől a Váci-útig, kereken két kilométer hosszú lesz. November 7-én, az Októberi Szocialista Forradalom évfordulóján, nagy ünnepség keretében adják át rendeltetésének.

A fizikai dolgozók és a műszaki értelmiség összefogásával sorra valósulnak meg az Újító Kongresszus feladattervei

Mult év októberében zajlott le újítómozgalmunk nagy eseménye, az első Országos Újító Kongresszus. A kongresszus másnapján szakmai konferenciák keretében újítóink kidolgozták feladatterveiket. A feladattervek célja volt, hogy tervszerűséget vigyünk újítóink munkájába is.

A magasépítőipar

újítóinak szakkonferenciája közel 50 pontból álló feladattervet dolgozott ki. Az építőipari komplex-brigádok április negyediki felajánlásaikban közel egyharmadát oldották meg ezeknek a feladatoknak.

A Gyárépítő NV. újító komplex-brigádja a szovjet példa felhasználásával újszerű szállító eszközt készített. Az egész szerkezet hasonlít a targoncához, a megfelelően alkalmazott tartók a tengely felett vannak, így a súlypont elhelyezése olyan, hogy a fizikai dolgozónak csak a szállító eszköz tolásánál kell erőt kifejteni. A «téglakuli», ahogy a komplex-brigád nevezi az újítást, megkönnyíti a fizikai dolgozók munkáját és gyorsabbá teszi az anyag mozgatását. A feladatterv megoldása sok ezer forint megtakarítást jelent népgazdaságunk részére.

A textiliparban

használatos csévék általában papírosból készülnek. Ezek a csévék törékenyek, könnyen rongálódnak és legfőbb hátrányuk: nagy kerületük. A papírcséve átmérőjének változtatása lehetetlen. A MATEIP „Műszaki fejlesztő"-brigád javaslatot tett a cséveorsók aluminiumból történő készítésére. Megváltoztatták az átmérőt is. Az eredmény: a brigád javaslata alapján elkészített csévére 75—80 gram fonál megy, szemben a régi 30 grammal, többszörösére emelkedett a cséve élettartama és jelentősen megnövekedett a cséve gépben történő futásának ideje.

A kohászati és öntődei

szakkonferencia általános feladatul tűzte ki a kohászat és öntöde fejlesztését. A komplex-brigádok ezen a területen is bebizonyították a fizikai dolgozók és a műszaki értelmiség összefogásának, kollektív munkájának eredményességét. Erre kitűnő példa a diósgyőri Martin komplex-brigádjának munkája. A diósgyőri Martinban a komplex-brigád technikailag eddig lehetetlennek tartott feladatokat oldott meg. A harminctonnás kemencében adagonként 35 tonna acél, a 65 tonnás März-kemencében pedig adagonként 80 tonna acélt készítenek ki.

Újítóink a feladattervek megoldásával nagy mértékben előmozdítják üzemeinkben az önköltségcsökkentést és a szűk keresztmetszetek leküzdését.

Az értelmiségi munkában is lehet gyorsabb módszereket alkalmazni

Beszélgetés egy fiatal újító könyvtárossal

Tarnai Andor, 25 éves SZIT-ifjú, latin-magyarszakos tanár. Az Országos Széchenyi-könyvtárában dolgozik. Itt, a nyomtatványtárban kerestük fel. Ő egyike azoknak, akik bebizonyították, hogy az értelmiségi munka területén is lehet versenyezni, itt is rengeteg alkalom nyílik a több és jobb munka végzésére.

Tarnai Andor elmondja, hogy a Széchenyi-könyvtár a régi müncheni katalógusrendszerről az úgynevezett decimális rendszerre tér át.

— Ez a müncheni rendszer — magyarázza szenvedélyesen — avult német módszer, amely a könyveket tárgykörök szerint osztályozza. A magyar irodalmat például a „P. o. hung." (Poetae oratores hungarici)-vel jelölt kategóriába sorolja. Ez természetesen rendkívül bonyolulttá teszi a beérkező könyvek feldolgozását, katalogizálását, előkeresését. A könyvtár ezért áttért az úgynevezett decimális rendszerre, amely szinte gyerekesen egyszerű.

— A nagyobb külföldi könyvtárak is így vannak összeállítva?

— Igen, a világ valamennyi nagy könyvtára, például a moszkvai Lenin-könyvtár is. Persze, a mintegy egymillió-kétszázezer példányból álló könyvállományunk folyamatos feldolgozása nagy munka és sok időt vesz igénybe.

— Egy hónap alatt körülbelül hány kötetet lehet feldolgozni?

— Tavaly havi 1300—1400 darabot állítottunk össze feldolgozásra. Az idén már 2400-at is megcsinálunk egy hónapban.

— Hisz ez ezerrel több. Hogyan sikerült ezt elérni?

— Szinte kézenfekvő volt — szerénykedik Tarnai Andor —, hogy a raktárból előszedett könyveket, miután nagyság szerint összeállítottam őket, alfabetikus sorrendben rendezzem és így, amikor a katalógusfiókból a megfelelő kartont kiemelem, időt takarítok meg azáltal, hogy nem kell a különböző fiókokhoz szaladgálni, hanem sorjában, egymásután kiemelem onnan a kartonokat. A könyvek új számait ezután nagy törzskönyvekben átjavítjuk. Itt is leegyszerűsítettem a munkát. Eddig egy ember lapozott a könyvben, kereste a régi feljegyzést, írta be az új számot, tette helyére az újonnan bevezetett munkát. Most ezt ketten csináljuk és az eredmény több mint kétszeres.

— Nem igaz az — folytatja —, hogy az értelmiségi munkában nem lehet észszerűsíteni. Akik ezt állítják, tudatos ellenségei a nép érdekeinek. Az értelmiségi munka minden ágában helye van az újításoknak, észszerűsítéseknek, a munkaversenynek, az értelmiség csak így illeszkedhet be a dolgozó nép államába.

Simor György

Cyrankiewicz beszéde a lengyel nemzetgyűlés ünnepi ülésén

Varsóból jelentik:

A szovjet-lengyel barátsági, kölcsönös segélynyujtási és együttműködési egyezmény aláírásának ötödik évfordulójával kapcsolatban a nemzetgyűlés szerdai ülésén a lengyel kormány nevében Jozef Cyrankiewicz miniszterelnök beszédet mondott. Kiemelte a szerződés óriási történelmi jelentőségét a népi Lengyelország fejlődése szempontjából. Hangsúlyozta, hogy a szovjet-lengyel barátság a nemzetközi béketábor megerősítésének fontos tényezője. A továbbiakban rámutatott arra, hogy a szovjet-lengyel barátság és együttműködés lehetővé tette Lengyelország számára, hogy független léte első időszakának gazdasági nehézségeit legyőzze.

Nazym Hikmet, a török nép szabadságharcos költője tizenkét éve börtönben sínylődik. Amnesztiakérelmét elutasították, mire április 8-án éhségsztrájkba kezdett. A Literaturnája Gazeta című moszkvai irodalmi folyóiratban most huszonkét szovjet költő levelet tett közzé és követeli Nazym Hikmet szabadonbocsátását.

Lakásfeloszlatás!

Kizárólag pénteken 9—3-ig.

Eladó: műbútor, fekhelyes garnitúra, diófa intarziás íróasztal flamand hallberendezés, cseresznyefa Förster pianinó koloniál bárszekrény, emeletes garderóbszekrény konyhabútor rekamié, szőnyegek, képek stb.

XI., Fehérváry-út 27. II. 3.

Cseh Nonett szombaton

(nem ma). Kamaraest, Z. 8. Jegyek érvényben. (Muzsika.)

Operaest halasztva

szombatról májusra. Jegyeket kívánságra visszaváltjuk.

Ünnepi díszelőadás Lenin születésének 80. évfordulóján a Zeneakadémia nagytermében

A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetősége és az MDP nagybudapesti pártbizottsága 1950. április 21-én este 7 órakor a Zenekadémia nagytermében V. I. Lenin, a szovjet nép halhatatlan vezérének, a szovjet állam megalapítójának 80. születésnapja alkalmával ünnepi díszelőadást rendez.

Ünnepi szónok Horváth Márton, az MDP Politikai Bizottságának tagja.

A Kossuth Rádió április 21-én, pénteken este 8 órakor hangképeket közvetít az ünnepi díszelőadásról.

A szovjet-lengyel barátság öt esztendeje

Boleslaw *Bierut* lengyel köztársasági elnök nemrégiben megállapította: «*Győzelmeink forrása mindenekelőtt a Szovjetúnió barátsága, a Szovjetúnió segítsége és a Szovjetúnió példája.*»

Ez a megállapítás jut eszünkbe a szovjet-lengyel barátsági, kölcsönös segélynyujtási és együttműködési szerződés ötödik évfordulóján. Igen, az öt esztendő előtt Moszkvában aláírt szovjet-lengyel barátsági, kölcsönös segélynyujtási és együttműködési szerződés a forrása Lengyelország felszabadításának, Lengyelország társadalmi átalakulásának és Lengyelország gazdasági felemelkedésének.

A Szovjetúnió diadalmas csapatai űzték el Lengyelország területéről a fasiszta betolakodókat, akik tűzzel-vassal irtották a lengyel népet. *Sztálin* generalisszimusz hadseregének győzelmei tették lehetővé, hogy Lengyelországban megszülessék végre a milliók által áhított szabadság és kialakulhasson a szocializmus útjain haladó népi demokrácia.

A szovjet-lengyel barátság, amely az öt éve kötött szerződéssel szilárd bázist kapott, mindkét fél tökéletes egyenjogúságán alapszik, amint a lenini-sztálini nemzeti politika nem ismer különbséget az önrendelkezési jog és a nemzeti függetlenség szempontjából a kisebb és nagyobb nemzetek között.

A szovjet-lengyel szerződés megkötésével a lengyel nép átérezte azt a történelmi igazságot, hogy *Lengyelország nemzeti függetlenségének, haladásának és felemelkedésének egyetlen biztosítéka a Szovjetúnió népeivel való szoros szövetség.* A Szovjetúnió népei, amelyek kiűzték más országok területéről és saját barlangjában pusztították el a fasiszta támadót, olyan támaszt jelentenek a lengyel nép számára, amelynek tudatában a lengyelek nyugodtan építhetik felszabadult hazájuk új gazdasági és társadalmi berendezkedését.

A Szovjetúnió a felszabadulás utáni első pillanatoktól kezdve gazdasági segítséget is adott a baráti Lengyelországnak. A lengyel politikai élet vezetői több ízben hangsúlyozták, hogy a Szovjetúnió élelmiszerküldeményei nélkül 1945-ben és 1946-ban éhinség tört volna ki Lengyelországban. Kétségtelen az is, hogy a Szovjetúnió ipari nyersanyagokkal és segédanyagokkal látta el a lengyel ipart, amely a Szovjetúnió gyapotja, gyapjúja, érce, gépkocsijai, cellulozéja, karbidja, műszaki kenőanyaga, reze, golyóscsapágyai és sok más fontos cikke nélkül csaknem teljesen üzemképtelen lett volna a német fasiszták kiűzése után.

A Szovjetúnió és Lengyelország között évről-évre erősbödnek a kereskedelmi kapcsolatok. A szovjet-lengyel kereskedelmi forgalom értéke állandóan emelkedik. *Ugyanígy mind élénkebb a két ország kulturális cseréje is.* A szovjet írók és zeneszerzők művei egyre népszerűbbek lesznek Lengyelországban, a Szovjetúnióban pedig szintén mind több és több lengyel író, zeneszerző alkotásai kerülnek bemutatásra.

Lengyelország, akárcsak Magyarország, szeretettel ápolja a Szovjetúnióval való testvériséget és éberen őrködik azon, hogy *szilárd tényezője legyen a Szovjetúnió és a nagy Sztálin vezette békefrontnak.*

A tudománynak szervezetten részt kell vennie a szocializmus építésében

Babits Antal előadása a Tudományos Akadémia szervezetéről és feladatairól

Babits Antal, a Tudományegyetem orvoskari dékánja szerdán délben a Központi Egyetem dísztermét zsúfolásig megtöltő hallgatóság előtt a Magyar Tudományos Akadémia szervezési kérdéseiről és feladatairól tartott előadást. Az előadáson megjelent Rusznyák István, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, Petrovszkij professzor, a III. számú sebészeti klinika vezetője, Vadász Elemér, a Tudományegyetem rektora és a magyar tudományos élet számos kiválósága.

Babits Antal rámutatott arra, hogy a tudomány előtt új feladatok állnak. A tudománynak, a politikai és gazdasági fejlődéshez szorosan felzárkózva, szervezetten részt kell vennie a szocializmus építésének nagy munkájában. A tudománynak ilyen irányú munkáját, a népgazdaság fejlődésével való szoros összekapcsolását, az 1949. decemberében újjáalakult Magyar Tudományos Akadémia irányítja és biztosítja.

— A Tudományos Akadémia egyik fontos feladata a tudományos kutatás tervszerű irányítása. A multban a tudósképzés nem volt tervszerű, ami a tudományos káderek színvonalának lassú, de biztos süllyedéséhez vezetett. Ezen a téren nagyjelentőségű változást jelent majd — a Szovjetúnióban jól bevált példa nyomán — az aspirantúra intézményének bevezetése. Az aspiránsok, tudósjelöltek ezentúl pontosan meghatározott terv szerint dolgoznak egy-egy tudós vezetése, irányítása mellett és tudományos kvalifikációjukat ezentúl szigorú versenyvizsga alapján nyerik el.

Hangsúlyozta ezután: a Tudományos Akadémia mindennapi feladata a Szovjetúnióval való tudományos kapcsolatok továbbfejlesztése és megerősítése. Az akadémia tudományos folyóiratokat és kiadványokat is ad ki. A tudomány eredményeinek a széles dolgozó tömegekkel való megismertetése is az akadémia feladata.

— A magyar tudományos élet minden munkása érzi és tudja — mondotta végül Babits Antal —, hogy a munkásság és élenjáró csapata, a Magyar Dolgozók Pártja utat mutat a tudomány dolgozói számára is és ezen az úton kell haladni a Magyar Tudományos Akadémiának is jövendő munkájában.